

BIULETYN
SĄDU NAJWYŻSZEGO
nr 2/2026

z dnia 26 marca 2026 r.

Spis treści

	Str.
PYTANIA PRAWNE DO IZBY CYWILNEJ.....	2
UCHWAŁY IZBY CYWILNEJ	5
ORZECZENIA TEZOWANE IZBY CYWILNEJ	9
PYTANIE PRAWNE DO IZBY KARNEJ.....	14

PYTANIA PRAWNE DO IZBY CYWILNEJ

III CZP 4/26

Pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Warszawie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy czynność dyspozytywna cofnięcia pozwu o zapłatę dokonana w okresie zawieszenia postępowania na podstawie art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 52 ustawy dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 614 z późn. zm.) jest skuteczna, a Sąd Apelacyjny uprawniony do wydania orzeczenia na podstawie art. 386 § 3 k.p.c. w zw. z art. 355 k.p.c., czy też na podstawie art. 179 § 3 k.p.c. stanie się skuteczna dopiero z chwilą podjęcia zawieszzonego postępowania?”

III CZP 5/26

Wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego przedstawiony do rozpoznania przez cały skład sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy udział w składzie orzekającym sędziego powołanego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na urząd sędziego w procedurze nominacyjnej określonej w ustawie, która została uznana przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodną z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej lub co do której Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej lub Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził naruszenie prawa UE lub Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,

może stanowić wystarczającą podstawę do:

– kwestionowania składu sądu jako sądu niespełniającego standardu niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą;

– stwierdzenia wydania orzeczenia w warunkach nieważności postępowania albo stanowić bezwzględną przyczynę odwoławczą;

– uznania orzeczenia wydanego w takim składzie za niebyłe (nieistniejące)?”

III CZP 6/26

Pytanie prawne Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy wartość zryczałtowanej rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 – 3 ustawy z 8 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 1790) dochodzona obok roszczenia głównego wynikającego z transakcji handlowej podlega zaliczeniu do wartości przedmiotu sporu, czy też stanowi koszty, żądane obok roszczenia głównego, o których mowa w art. 20 k.p.c.?”

III CZP 7/26

Pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Katowicach przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy w przypadku, gdy warunek umowy kredytu uznany za nieuczciwy prowadzi do nieważności tej umowy, konsument ma prawo żądać od przedsiębiorcy zwrotu całej nominalnej kwoty uiszczonej w wykonaniu tej umowy na rzecz przedsiębiorcy, niezależnie od wysokości świadczenia wypłaconego mu przez przedsiębiorcę w wykonaniu tej umowy?”

UCHWAŁY IZBY CYWILNEJ

III CZP 33/25 – z dnia 5 lutego 2026 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Rejonowego w Świebodzinie

Zażalenie w postępowaniu egzekucyjnym sąd odrzuca
w składzie jednego sędziego.

III CZP 35/25 – z dnia 5 lutego 2026 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Krakowie

Dyrektor miejskiego ośrodka pomocy społecznej, dochodzący
roszczeń alimentacyjnych na podstawie art. 38 ustawy z dnia
9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy
zastępczej, może ustanowić pełnomocnikiem procesowym
pracownika miejskiego ośrodka pomocy społecznej
jako przedstawiciela właściwego w sprawach z zakresu pomocy
społecznej organu jednostki samorządu terytorialnego
(art. 87 § 3 k.p.c.).

III CZP 36/25 – z dnia 9 lutego 2026 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Krakowie

Dyrektor miejskiego ośrodka pomocy społecznej dochodzący
roszczeń alimentacyjnych na podstawie art. 38 ustawy z dnia
9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(jedn. tekst: Dz. U. z 2022 r., poz. 447 ze zm.) może ustanowić
pełnomocnikiem procesowym pracownika miejskiego ośrodka
pomocy społecznej jako przedstawiciela organu jednostki
samorządu terytorialnego właściwego w sprawach z zakresu
pomocy społecznej w rozumieniu art. 87 § 3 k.p.c.

III CZP 37/25 – z dnia 9 lutego 2026 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Szczecinie

Wykonanie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia, w którym sąd ustalił miejsce pobytu dziecka, w trybie art. 598⁶ – 598¹² k.p.c., z pominięciem etapu postępowania uregulowanego w art. 598¹ – 598⁵ k.p.c. może nastąpić, gdy w postanowieniu tym sąd nakazał zobowiązanemu wydanie dziecka uprawnionemu i określił termin wykonania tego obowiązku (art. 598¹³ k.p.c. w zw. z art. 569 § 2 k.p.c.).

III CZP 27/25 – z dnia 11 lutego 2026 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze
w Krakowie

Złożenie przez wierzyciela wniosku o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym dłużniku przerywa bieg terminu przedawnienia roszczenia wierzyciela, jeżeli jest niezbędne dla dochodzenia, ustalenia, zaspokojenia lub zabezpieczenia tego roszczenia.

III CZP 31/25 – z dnia 11 lutego 2026 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Suwałkach

Na podstawie art. 199 k.c. nie można udzielić zgody na rozebranie budynku, w którym ustanowiono odrębną własność lokali.

III CZP 32/25 – z dnia 17 lutego 2026 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Krakowie:

„Czy wydanie przez Trybunał Konstytucyjny wyroku stwierdzającego niezgodność z Konstytucją normy prawnej rangi ustawowej, który nie został opublikowany, w sposób określony w art. 190 ust. 2 Ustawy Zasadniczej, jest dostateczną podstawą dla potwierdzenia, iż skarga o wznowienie postępowania, zakończonego prawomocnym postanowieniem wydanym na podstawie tego przepisu, opiera się na ustawowej podstawie wznowienia, wskazanej w art. 401¹ k.p.c., a termin do jej wniesienia – o jakim mowa w art. 407 § 2 k.p.c. – należy uznać za otwarty?”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

III CZP 38/25 – z dnia 24 lutego 2026 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Warszawie

1. Artykuł 96 pr.upadł. i art. 2031 § 1 k.p.c. nie są przepisami konkurencyjnymi. Skutkiem podniesienia zarzutu potrącenia po terminie określonym w art. 203¹ § 2 k.p.c. jest bezskuteczność tej czynności procesowej (art. 167 k.p.c.). Skutkiem niezachowania terminu określonego w art. 96 pr.upadł. jest utrata prawa potrącenia.

2. Jeżeli nie nastąpiła utrata prawa potrącenia i zarzut potrącenia został podniesiony bez naruszenia ograniczeń z art. 203¹ k.p.c., sąd rozpoznający powództwo syndyka o wierzytelność upadłego powinien zawiesić postępowanie (art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c.) do czasu rozstrzygnięcia w postępowaniu upadłościowym o skuteczności zaliczenia wierzytelności pozwanego na poczet wierzytelności upadłego.

**III CZP 26/25 – z dnia 25 lutego 2026 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Rejonowego w Wołominie:**

„Czy postanowienie o dokonaniu rozgraniczenia nieruchomości, w którym oznaczono jedynie granicę, bez orzeczenia co do wydania przedmiotu rozgraniczenia, stanowi tytuł egzekucyjny, o którym mowa w art. 777 § 1 k.p.c.?”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

ORZECZENIA TEZOWANE IZBY CYWILNEJ

II CSKP 2151/22 – wyrok z dnia 30 kwietnia 2025 r.

Statut funduszu inwestycyjnego, regulujący zasady wykupu certyfikatów inwestycyjnych, nie podlega kontroli pod kątem zawarcia w nim postanowień abuzywnych (art. 385¹ k.c.).

II CSKP 1044/23 – wyrok z dnia 26 czerwca 2025 r.

1. W przypadku uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego w ramach zawarcia umowy termin przedawnienia biegnie od chwili, gdy spełniający świadczenie mógł najwcześniej złożyć oświadczenie o uchyleniu się od skutków oświadczenia woli i wezwać drugą stronę do zwrotu świadczenia.

2. Roszczenie spółki handlowej tylko wyjątkowo może nie być związane z jej działalnością gospodarczą, gdy nie powstało na skutek czynności spółki.

II CSKP 280/23 – wyrok z dnia 3 lipca 2025 r.

Roszczenie informacyjne przewidziane w ustawie z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi nie może stanowić instrumentu kontroli czy nadzoru jednej organizacji zbiorowego zarządzania nad innymi i jako takie być wykorzystywane do ustalenia tego, czy nienależnie zostały przez inną organizację pobrane określone świadczenia, a ponadto tego, jaki był ich rozmiar czy ewentualnie przez kogo zostały uiszczone.

II CSKP 2358/22 – wyrok z dnia 6 sierpnia 2025 r.

Wobec wygaśnięcia uprawnień repatriantów z dniem 5 kwietnia 1958 r. bezprzedmiotowe było stosowanie art. 160 § 1 k.p.a.

II CSKP 835/24 – wyrok 8 sierpnia 2025 r.

Skutek w postaci umorzenia postępowania egzekucyjnego w wyniku uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości dłużnika, następujący z mocy prawa, obejmuje wszystkie postępowania egzekucyjne prowadzone przeciwko upadłemu toczące się przed uprawomocnieniem postanowienia o ogłoszeniu upadłości. Dla uwzględnienia wniosku o wykreślenie z księgi wieczystej ostrzeżeń o toczącej się egzekucji nie jest zatem konieczne przedstawienie odrębnie dokumentu stanowiącego podstawę wpisu w odniesieniu do każdego konkretnego postępowania egzekucyjnego.

II CSKP 211/24 – wyrok z dnia 11 września 2025 r.

1. Ponieważ podstawa faktyczna roszczenia o spłatę kredytu (fakt wypłaty i wypowiedzenie umowy) jest jednocześnie podstawą faktyczną roszczenia o zwrot wypłaconej sumy kredytu (sam fakt wypłaty), wniesienie przez bank pozwu o spłatę kredytu przerwało bieg przedawnienia roszczenia o zwrot wypłaconego kredytu.

2. Stronie wygrywającej sprawę w całości (tj. co do każdej ze skarg) przysługuje zwrot opłaty uiszczonej od własnej skargi oraz jednych kosztów zastępstwa, obejmujących sporządzenie własnej skargi, odpowiedzi na skargę strony przeciwnej i ewentualnych innych pism (art. 98 i 99 k.p.c.). Sąd Najwyższy, o ile nie przekazuje sprawy do ponownego rozpoznania,

także wydaje jedno rozstrzygnięcie o kosztach (art. 108 § 1 k.p.c.) i tylko jedną stronę obciąża obowiązkiem zwrotu części kosztów drugiej stronie, uwzględniając art. 100 k.p.c., chyba że koszty obydwu stron są równe lub zbliżone i wówczas wzajemnie znosi koszty.

III CZ 126/25 – postanowienie z dnia 9 października 2025 r.

Adwokat lub radca prawny ustanowiony przez sąd przed wejściem w życie ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 614), którego umocowanie nie wygasło przed wejściem w życie tej ustawy, jest uprawniony do złożenia skargi kasacyjnej i reprezentowania strony w postępowaniu wywołanym jej wniesieniem (art. 118 § 2 w związku z art. 91 pkt 1 k.p.c.), o ile z postanowienia sądu nie wynika inaczej.

II CSKP 110/23 – wyrok z dnia 31 października 2025 r.

Ujawnienie hipoteki w księdze wieczystej, mimo konstytutywnego charakteru wpisu, stwarza jedynie podstawę wzruszalnego domniemania prawnego, że nieruchomości jest obciążona hipoteką, przy czym zasadniczą drogą uchylenia tego domniemania jest powództwo oparte na art. 10 u.k.w.h.

II CSKP 483/23 – wyrok z dnia 31 października 2025 r.

Przepis art. 378 § 1 k.p.c. stanowi, że sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, skąd wynika nie tylko zakaz wyjścia poza te granice, lecz także nakaz odniesienia się do zarzutów apelacji, czemu sąd powinien dać wyraz w uzasadnieniu orzeczenia.

II CNPP 3/23 – wyrok z dnia 7 listopada 2025 r.

Prawomocny wyrok sądu powszechnego, który odbiega od niewiążącego dla tego sądu stanowiska Sądu Najwyższego, chociażby miało ono utrwalony charakter, nie jest – z tego tylko powodu – niezgodny z prawem w rozumieniu art. 417¹ § 2 k.c. w związku z art. 424¹ i n. k.p.c.

II CSKP 962/23 – wyrok z dnia 21 listopada 2025 r.

1. Zmniejszenie kary umownej może nastąpić tylko w razie zgłoszenia przez dłużnika żądania miarkowania kary. Nie ma uzasadnienia twierdzenie, że jeżeli dłużnik stoi na stanowisku, iż kara umowna nie jest w ogóle należna, to jednocześnie nie żąda jej miarkowania.

2. Wierzyciel nie może domagać się odsetek od odsetek obliczanych według stopy odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych.

II CSKP 608/25 – wyrok z dnia 4 grudnia 2025 r.

Obciążenie nieruchomości hipoteką może prowadzić do stwierdzenia zaistnienia szkody po stronie właściciela nieruchomości.

III CB 62/25 – postanowienie z dnia 16 grudnia 2025 r.

1. Zasady powołania tzw. sędziowskiej części Krajowej Rady Sądownictwa nie zostały wprost określone w Konstytucji RP i możliwe są różne wykładnie tych norm, prowadzące do wniosku, iż możliwy jest nie tylko tzw. korporacyjny model wyboru.

2. Okoliczność, że sędzia został powołany w procesie

nominacyjnym przeprowadzonym przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw nie uzasadnia zarzutu braku niezależności lub bezstronności, bowiem konieczne jest wystąpienie dodatkowych okoliczności i wzięcie pod uwagę ich całokształtu, w tym testu obiektywnego odbioru kwestii niezawisłości sędziego.

II CSKP 345/23 – wyrok z dnia 30 stycznia 2026 r.

Przedmiotem egzekucji jest nieruchomości w znaczeniu wieczystoksięgowym, a zatem zajęciem objęte te są te grunty, dla których prowadzona jest jedna księga wieczysta.

Sprzedaż egzekucyjna nie jest czynnością cywilnoprawną, a w szczególności równoważną umowie sprzedaży, lecz czynnością o charakterze publicznoprawnym.

Przedmiotem sprzedaży licytacyjnej jest nieruchomości według stanu objętego opisem i oszacowaniem z uwzględnieniem zmian podanych do wiadomości przez komornika na terminie licytacyjnym.

PYTANIE PRAWNE DO IZBY KARNEJ

I KZP 1/26

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Rzeszowie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy udział w składzie sądu okręgowego, rozpoznającego środek odwoławczy od orzeczenia wydanego w pierwszej instancji przez sąd rejonowy, sędziego sądu rejonowego delegowanego przez Ministra Sprawiedliwości w trybie art. 77 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2021 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r., poz. 334 ze zm.) do pełnienia obowiązków sędziego w sądzie okręgowym, prowadzi do naruszenia art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej i w konsekwencji skutkuje zaistnieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej – nienależytej obsady sądu, w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.?”